

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ**Το EBCO εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για ορισμένες Ευρωπαϊκές χώρες την 15^η Μαΐου, Παγκόσμια Ημέρα για την Αντίρρηση Συνείδησης**

Βρυξέλλες, 15 Μαΐου 2013

Με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας για την Αντίρρηση Συνείδησης στις 15 Μαΐου, το Ευρωπαϊκό Γραφείο για την Αντίρρηση Συνείδησης (EBCO) εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για τις σοβαρές παραβιάσεις των δικαιωμάτων των αντιρρησιών συνείδησης σε ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες, ιδιαίτερα στην Τουρκία, το Αζερμπαϊτζάν, την Αρμενία και την Ελλάδα, και καλεί τις κυβερνήσεις τους να αναγνωρίσουν επειγόντως και πλήρως το δικαίωμα στην αντίρρηση συνείδησης στη στρατιωτική θητεία, σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα και συστάσεις.

Μεταξύ των 47 κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης, η Τουρκία είναι η μόνη που δεν αναγνωρίζει καθόλου το δικαίωμα στην αντίρρηση συνείδησης στη στρατιωτική θητεία για τους κληρωτούς. Το Αζερμπαϊτζάν αναγνωρίζει το δικαίωμα στην αντίρρηση συνείδησης για τους κληρωτούς στο σύνταγμά του, αλλά δεν έχει κανένα νόμο. Η Αρμενία αναγνωρίζει το δικαίωμα στην αντίρρηση συνείδησης για τους κληρωτούς στη νομοθεσία, αλλά προβλέπει μια μεροληπτική και τιμωρητική πολιτική υπηρεσία η οποία είναι υπό τον έλεγχο του στρατού. Η Ελλάδα, παρομοίως, αναγνωρίζει το δικαίωμα στην αντίρρηση συνείδησης για τους κληρωτούς στη νομοθεσία, αλλά προβλέπει μια μεροληπτική και τιμωρητική πολιτική υπηρεσία που δεν είναι αμιγώς πολιτική.

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έχει αναγνωρίσει ρητά ότι το δικαίωμα στην αντίρρηση συνείδησης προστατεύεται από το Άρθρο 9 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου περί ελευθερίας σκέψης, συνείδησης και θρησκείας (υπόθεση Bayatyan v. Armenia, αίτηση 23459/03, απόφαση 01/06/2011).

Επιπλέον, σε κάθε περίπτωση, ένας αντιρρησίας συνείδησης, όπως και κάθε άλλος πολίτης, δεν πρέπει να δικάζεται από στρατοδικείο. Αυτό το έχει κρίνει ρητά το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων: υπάρχει παραβίαση του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη (Άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων) όταν δικάζονται αντιρρησίες συνείδησης από στρατοδικεία (υπόθεση Erceper κατά Τουρκίας, αίτηση 43965/04, απόφαση 22/11/2011, και υποθεση Feti Demirtas κατά Τουρκίας, αίτηση 5260/07, απόφαση 17/01/2012, όπου η αρχή του να μην δικάζεται ένας πολίτης από στρατοδικείο επεκτάθηκε και στην περίπτωση ατόμου που είχε ενσωματωθεί στο στρατό παρά τη θέλησή του).

Το EBCO είχε χαιρετίσει την απόφαση του Στρατοδικείου στη Λευκωσία στις 8 Δεκεμβρίου 2011, το οποίο αποδέχθηκε να αποσυρθεί από την εκδίκαση της υπόθεσης του Τουρκοκύπριου αντιρρησίας συνείδησης Murat Kanatlı και να την παραπέμψει στο Συνταγματικό Δικαστήριο, μετά από αίτημα της υπεράσπισης να κρίνει το στρατιωτικό δικαστήριο αναρμόδιο να δικάσει έναν πολίτη.

Σε κάθε περίπτωση, έχει διαπιστωθεί σε αποφάσεις της Ομάδας Εργασίας του ΟΗΕ για την Αυθαίρετη Κράτηση, και επιβεβαιωθεί από την Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ ότι η πρακτική των επαναλαμβανόμενων δικών και καταδικών των αντιρρησιών συνείδησης για τη συνεχιζόμενη άρνησή τους ως προς την στρατιωτική θητεία ισοδυναμεί με την επαναλαμβανόμενη τιμωρία για το ίδιο αδίκημα, και ως εκ τούτου παραβιάζει την αρχή "ne bis in idem" που κατοχυρώνεται στο Άρθρο 14.7 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα.

Σήμερα το EBCO εστιάζει στην Ελλάδα, δεδομένης της πρόσφατης επιδείνωσης με τις αυξανόμενες διώξεις Ελλήνων αντιρρησιών συνείδησης από τις στρατιωτικές αρχές. *"Αυτή είναι άλλη μια ντροπιαστική σελίδα στην επιδεινούμενη κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ελλάδα"*, δήλωσε σήμερα ο Πρόεδρος του EBCO Friedhelm Schneider. *"Η ελληνική κυβέρνηση όχι μόνο παραβλέπει τις Ευρωπαϊκές και διεθνείς κλήσεις για επείγουσες βελτιώσεις στη νομοθεσία και την πρακτική της, αλλά φαίνεται να αντιδρά εκδικητικά, βυθιζόμενη βαθύτερα σε σοβαρότερες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των αντιρρησιών συνείδησης"*, πρόσθεσε ο κ. Schneider. Στις πρόσφατες υποθέσεις περιλαμβάνονται οι Έλληνες αντιρρησίες συνείδησης Μενέλαος Εξιογλου, Νικόλαος Καρανίκας, Χαράλαμπος Ακριβόπουλος και Δημήτριος Σωτηρόπουλος. Το EBCO παρακολουθεί στενά όλες τις υποθέσεις και είναι παρόν στα στρατιωτικά δικαστήρια για να υποστηρίξει τους Έλληνες αντιρρησίες συνείδησης.

Το EBCO επαναλαμβάνει σήμερα το κάλεσμα της κοινής δημόσιας δήλωσης που εξέδωσε τον Μάρτιο από κοινού με τη Διεθνή Αμνηστία και την Αντιπολεμική Διεθνή, ζητώντας και πάλι οι ελληνικές αρχές να συμμορφωθούν με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα και τις συστάσεις, και να σταματήσουν αμέσως όλες τις διώξεις, τις ποινές φυλάκισης, τα διοικητικά πρόστιμα (6.000 ευρώ) και τις διακρίσεις σε βάρος των αντιρρησιών συνείδησης, ανεξάρτητα από τα κίνητρά τους. *"Καταδικάζουμε έντονα την ελληνική πρακτική της ποινικοποίησης των αντιρρησιών συνείδησης. Είναι πια καιρός η Ελλάδα να σεβαστεί τις ευρωπαϊκές και διεθνείς υποχρεώσεις της. Είναι απλά απαράδεκτο το γεγονός ότι οι Έλληνες αντιρρησίες συνείδησης πρέπει να αντιμετωπίζουν επαναλαμβανόμενες διώξεις, ποινές φυλάκισης, υπέρογκα διοικητικά πρόστιμα και άλλες διακρίσεις μόνο και μόνο εξαιτίας της συνειδησής τους, και είναι ακόμα πιο απαράδεκτο το γεγονός ότι πρέπει να προσάγονται ενώπιον στρατοδικείων, παρότι είναι πολίτες"*, τόνισε σήμερα ο Πρόεδρος του EBCO Friedhelm Schneider.

Στην Ελλάδα, τα στρατιωτικά δικαστήρια δεν δέχονται ότι είναι αναρμόδια να δικάσουν έναν αντιρρησία συνείδησης και απορρίπτουν παρόμοια αιτήματα. Επιπλέον, ο στρατιωτικός νόμος θεωρεί την ανυποταξία ένα διαρκές αδίκημα, οπότε μια νέα δίωξη μπορεί να ξεκινήσει ανά πάσα στιγμή. Η πρακτική των επαναλαμβανόμενων δικών και καταδικών των αντιρρησιών συνείδησης για τη συνεχιζόμενη άρνησή τους να υπηρετήσουν στρατιωτική θητεία συνιστά παραβίαση των διεθνών συμβατικών υποχρεώσεων της Ελλάδας, καθώς συνιστά επαναλαμβανόμενη τιμωρία για την ίδια πράξη.

Το 1997, η Ελλάδα ήταν κατά 19 χρόνια η τελευταία από τα τότε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αναγνώρισε την αντίρρηση συνείδησης στη στρατιωτική θητεία και θέσπισε μια υποκατάστατη πολιτική υπηρεσία για τους αντιρρησίες συνείδησης με το Νόμο 2510/1997. Ο Νόμος 3421/2005 και ο Νόμος 3883/2010 τροποποίησαν ορισμένες από τις διατάξεις του Νόμου 2510/1997, αλλά από πολλές απόψεις ο νόμος υπολείπεται ακόμη των διεθνών προτύπων.

Το EBCO καλεί την ελληνική κυβέρνηση να σταματήσει τις διώξεις των αντιρρησιών συνείδησης αμέσως, να αναγνωρίσει πλήρως το δικαίωμα στην αντίρρηση συνείδησης στη στρατιωτική θητεία, και να καταργήσει την υποχρεωτική στρατιωτική θητεία.

Οι λεπτομερείς ανησυχίες του EBCO για την Ελλάδα αναλύονται στην Υποβολή του EBCO προς την Οικουμενική Περιοδική Αξιολόγηση του ΟΗΕ, 11η σύνοδος της Ομάδας Εργασίας, [Μάιος 2011](#), για την Ελλάδα και στην τελευταία [Έκθεση του EBCO προς την Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Σεπτέμβριος 2012](#).

Περισσότερες πληροφορίες για την τρέχουσα κατάσταση σε Τουρκία, Αζερμπαϊτζάν και Αρμενία στο [Δελτίο Τύπου της Διεθνούς Αμνηστίας: Right to conscientious objection still not guaranteed in Europe, 14 May 2013](#).

Επικοινωνία με το EBCO:

Αλεξία Τσουνή, +32 485 313 436, +30 6974461210, ebco@ebco-beoc.org

EBCO was founded in Brussels in 1979 as an umbrella structure for national associations of conscientious objectors in the European countries to promote the right to conscientious objection to preparations for, and participation in, war and any other type of military activity as a fundamental human right. It enjoys participatory status with the Council of Europe since 1998 and is a member of its Conference of International Non-Governmental Organisations since 2005. It provides expertise and legal opinions on behalf of the Directorate General of Human Rights and Legal Affairs of the Council of Europe. It is involved in drawing up the annual report of the Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs of the European Parliament on the application by the Member States of its resolutions on conscientious objection and civilian service, as determined in the "Bandrés Molet & Bindi Resolution" of 1994. It is a full member of the European Youth Forum since 1995.